

RIS3 στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Κατευθύνσεις στρατηγικής έρευνας και
καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση

Ομάδα Εμπειρογνομώνων
Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γ.Δ. Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής

**Συνάντηση Εργασίας RIS3, ΕΔΑ Στερεάς Ελλάδας
22 Απριλίου 2013**

1.1. Εισαγωγή

Δομή της παρουσίασης

1. Εισαγωγή

1.1. Σκεπτικό και στόχοι της παρουσίασης

1.2. Σχετικά με τις στρατηγικές RIS3

2. Σχεδιασμός στρατηγικής RIS3 την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

2.1. Επιλογές έξυπνης εξειδίκευσης

2.2. Πολιτική καινοτομίας

2.3. Πολιτική clusters

2.4. Πολιτική για ΤΠΕ, ψηφιακά δίκτυα, e-υπηρεσίες

2.5. Διακυβέρνηση της στρατηγικής RIS3

Στόχος

Η παρουσίαση απευθύνεται στην τοπική και περιφερειακή διοίκηση, σε επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, στους φορείς της λεγόμενης τετραπλής έλικας καινοτομίας στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας

Αφορά στο σχεδιασμό της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3).

Η Ομάδα Εμπειρογνομώνων της DG REGIO

- Έχει στόχο να βοηθήσει το σχεδιασμό και την αξιολόγηση της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
- Δεν εκπονεί τη στρατηγική, ούτε ορίζει τις βασικές επιλογές ΕΕ
- Δεν υποκαθιστά τις ομάδες τεχνικής υποστήριξης, αλλά φέρνει στην επιφάνεια προβλήματα και προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

1.2 Οι στρατηγικές RIS3

Στρατηγικές RIS3 - Ορόσημα

Μια στρατηγική RIS3 πρέπει:

- Να προσδιορίζεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της **περιοχής** αναφοράς,
- Προωθεί τη διαδικασία της «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» για έξυπνη εξειδίκευση,
- Να εξασφαλίζει **κρίσιμη μάζα** στις δραστηριότητες παραγωγής και καινοτομίας,
- Να έχει **εξωστρεφή** / εξαγωγικό προσανατολισμό (outward- looking),
- Να συνεκτιμά τις εξελίξεις στο άμεσο **μέλλον** (future-oriented).

Προστιθέμενη αξία RIS3

- **Ανανέωση** παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες market niches,
- Εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων με την υιοθέτηση και διάδοση νέων τεχνολογιών,
- Τεχνολογική διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις σε συναφή προϊόντα και υπηρεσίες,
- **Ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων** μέσω ριζικής τεχνολογικής ανανέωσης και ανατρεπτικής καινοτομίας, και
- Αξιοποίηση **νέων μορφών καινοτομίας**, όπως ανοικτή καινοτομία, καινοτομία από τους χρήστες, κοινωνική καινοτομία, καινοτομία στις υπηρεσίες.

Στάδια για τη στρατηγική RIS3

Η επεξεργασία και διατύπωση μιας σ. RIS3 περιλαμβάνει:

1. Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία.
2. Δημιουργία υγιούς δομής διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων εκ των κάτω, **χωρίς αποκλεισμούς**.
3. Παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον της περιοχής,
4. Επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη,
5. Δημιουργία του κατάλληλου συνδυασμού πολιτικών, έργων και δράσεων υποστήριξης της καινοτομίας.
6. Δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

2.1. Έξυπνη εξειδίκευση

Έξυπνη εξειδίκευση

Είναι:

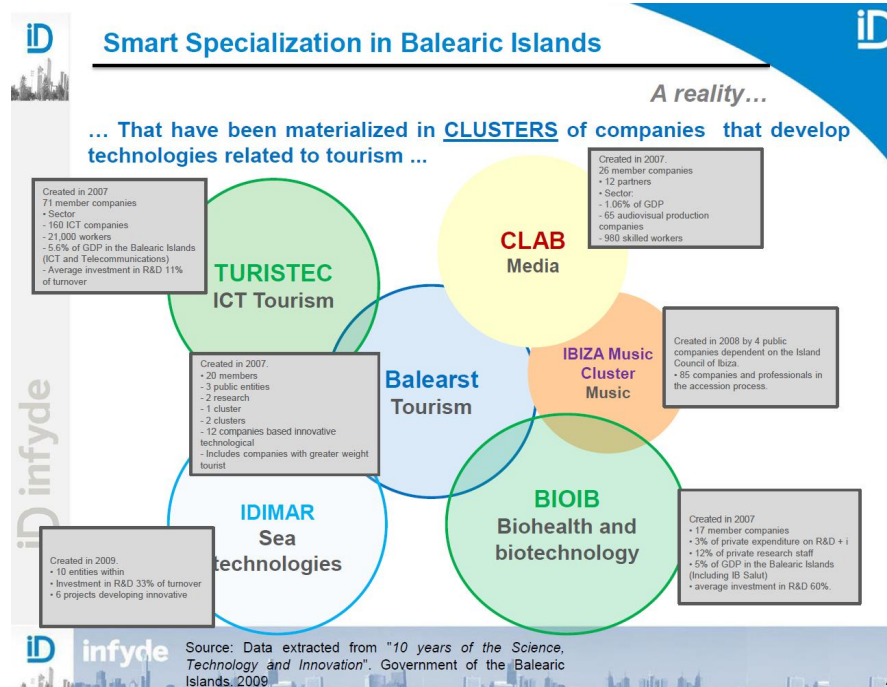
- Εντοπισμός, επιλογή, υποστήριξη παραγωγικών κλάδων για **διαφοροποίηση / εξαγωγές**
- Υποστήριξη του μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας μέσω μιας διαδικασίας «**επιχειρηματικής ανακάλυψης**» ευκαιριών στη διεθνή αγορά
- Στρατηγική για επιλεγμένα **έργα και δράσεις καινοτομίας** σε κάθε Περιφέρεια. **ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ: (1) πόρων σε μικρό αριθμό κλάδων, και (2) μεγάλων έργων.**

Έξυπνη εξειδίκευση δεν είναι:

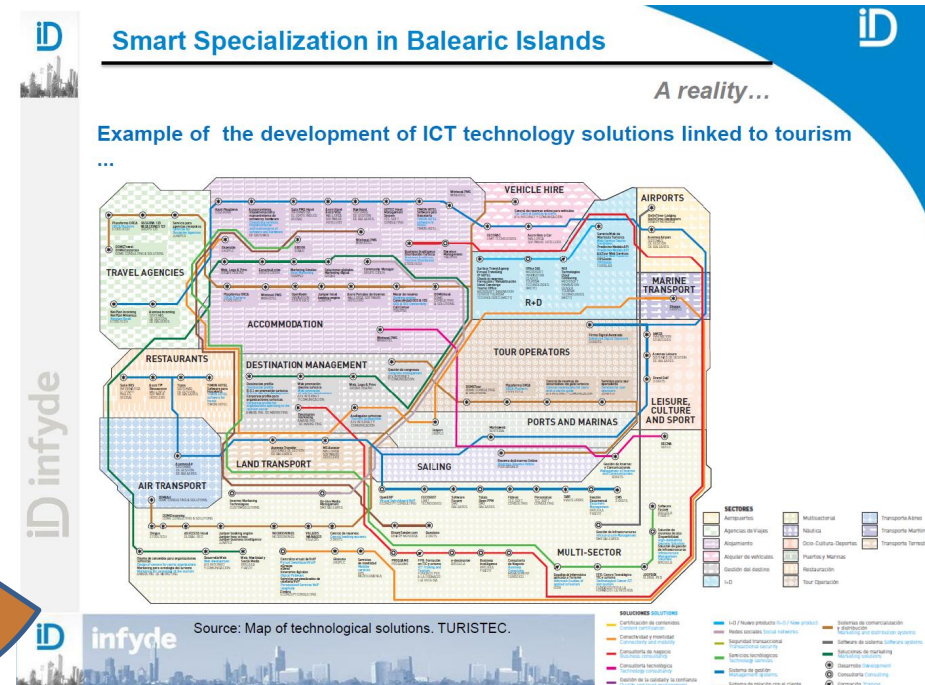
- Χρηματοδότηση E&A σε εργαστήρια και ερευνητικά κέντρα.
- Επιλογή 1-2 κλάδων παραγωγής /clusters για χρηματοδότηση.
- Νέα στρατηγική – βασίζεται σε εμπειρίες 15 ετών σχετικά με την υποστήριξη περιφερειακών στρατηγικών καινοτομίας.

Σε «μονο-τομεακές» περιφέρειες η ΕΕ είναι αμεσότερη

Η περιφέρεια **προσδιορίζει**
δυνατότητες διαφοροποίησης σε
σχέση με τον κυρίαρχο τομέα

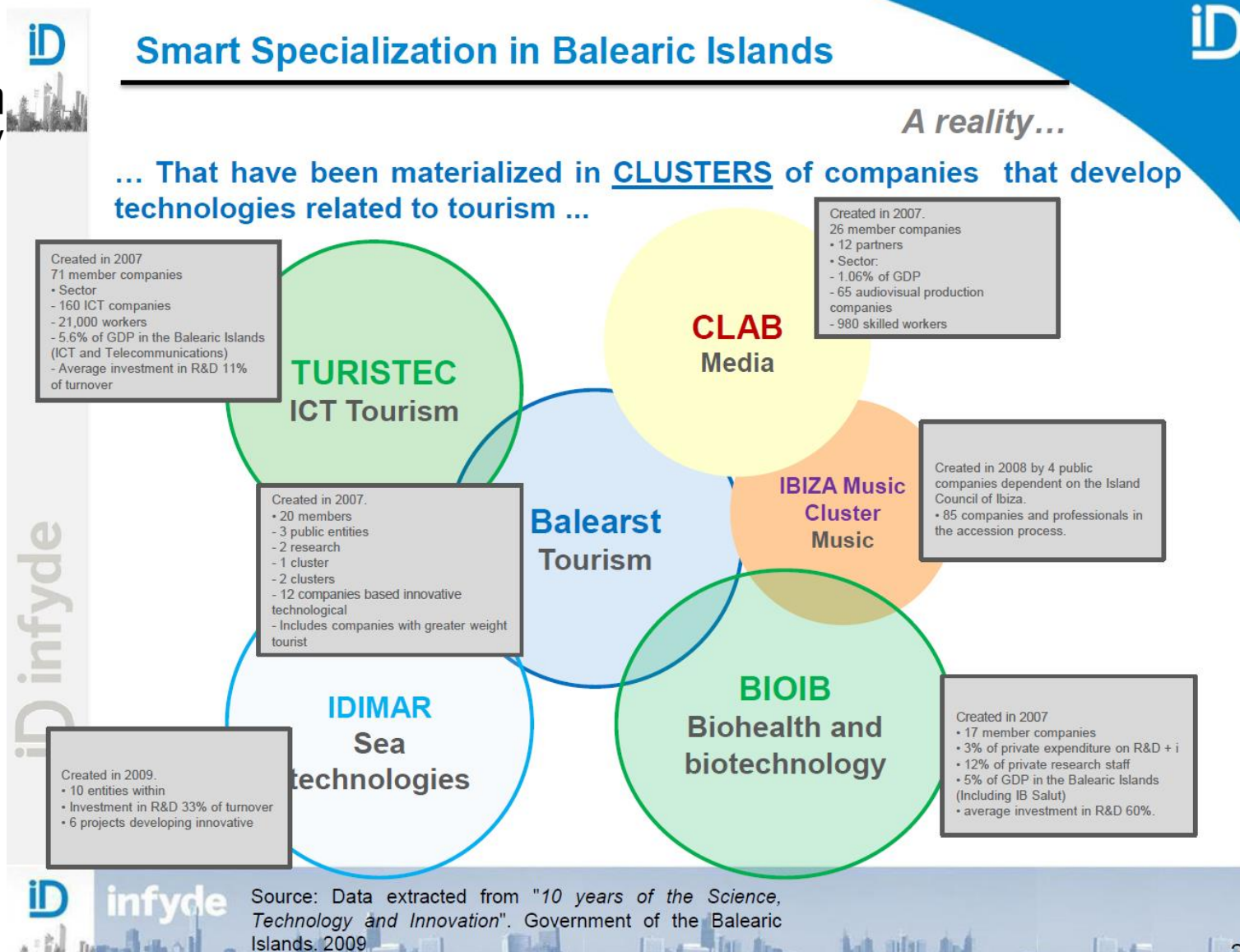

Εντοπίζει **τεχνολογικές και μη**
τεχνολογικές καινοτομίες
που θα στηρίξουν τη διαφοροποίηση
/ διεθνοποίηση των κλάδων που
επιλέχθηκαν

Βαλεαρίδες νήσοι, Ισπανία

- Ο τομέας του τουρισμού είναι κινητήρια δύναμη της οικονομίας των Βαλεαρίδων.
- Περιφερειακή πολιτική ανάπτυξης βασισμένη σε ΕΤΑΚ που συμβάλλει στην τεχνολογική αναβάθμιση του δραστηριοτήτων γύρω από τον τουρισμό
- Ολοκληρώνει πολλές τεχνολογίες.
- Οδηγεί στην ανάπτυξη εξειδικευμένων δραστηριοτήτων έντασης γνώσεων.

Balearídes nýsúi: Túurismós kai TΠE

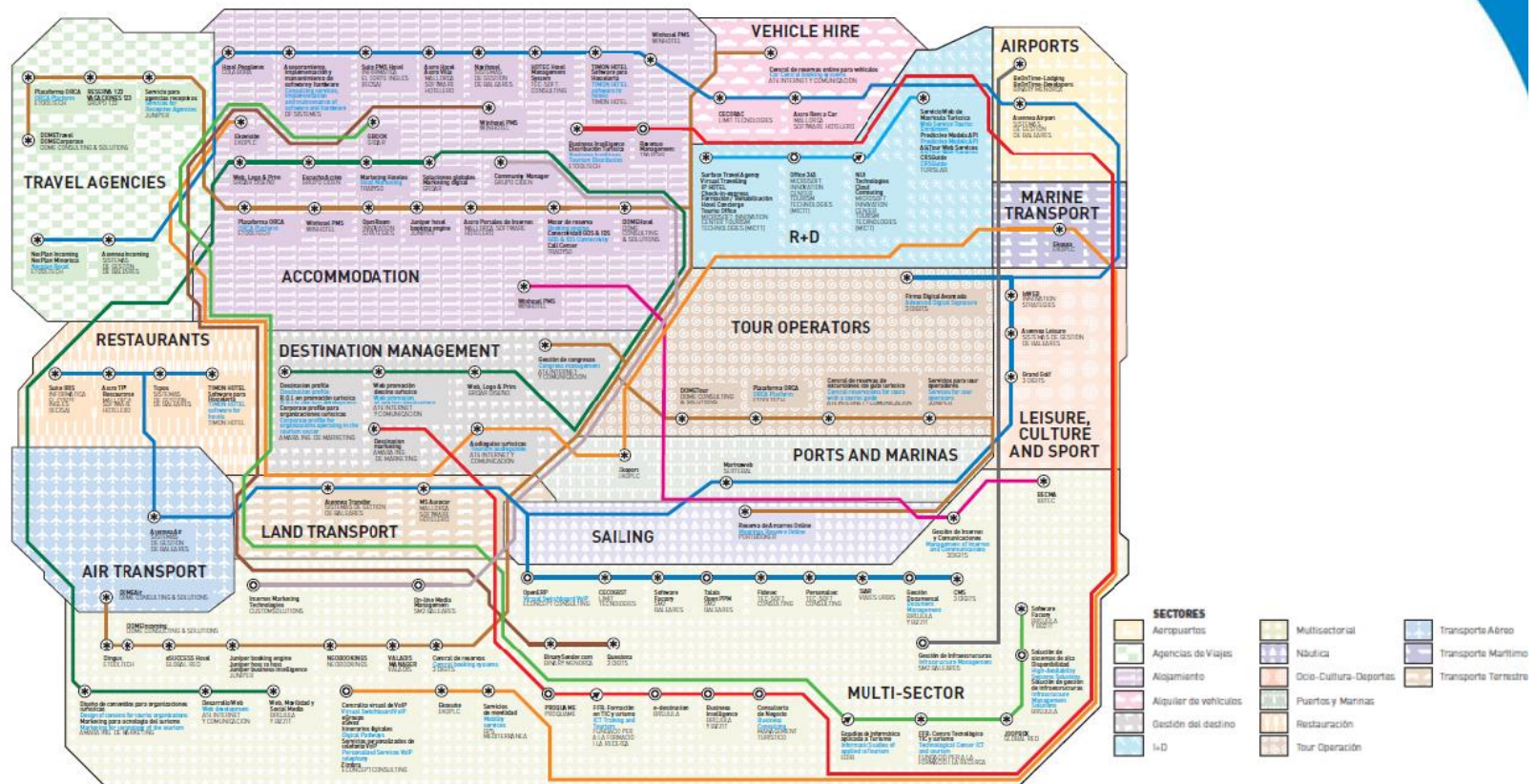
Smart Specialization in Balearic Islands

A reality...

Example of the development of ICT technology solutions linked to tourism

...

Source: Map of technological solutions. TURISTEC.

ΕΕ= Καινοτομία στοχευμένη στις δυνατότητες

Από την οπτική των συστημάτων καινοτομίας, στην Ελλάδα, μπορούμε να διακρίνουμε **4 τύπους περιφερειών**:

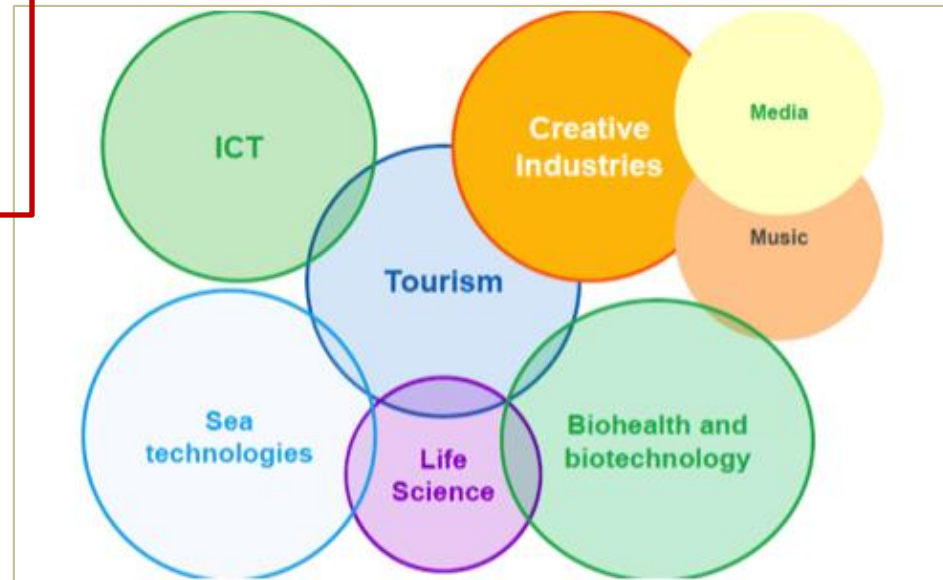
- Περιφέρειες με αναπτυγμένες ικανότητες έρευνας και τεχνολογίας (**Αττική, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη**)

- Περιφέρειες με υψηλή ικανότητα παραγωγής και μέσο – χαμηλό επίπεδο καινοτομίας (**Στερεά Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακ.-Θράκη**)

- Περιφέρειες με μεγάλες δυνατότητες στον τομέα του τουρισμού (**Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά**) και εξαιρετικά χαμηλή καινοτομία

- Περιφέρειες που βασίζονται σε παραδοσιακούς τομείς παραγωγής με δυναμικό καινοτομίας σε τοπικά προϊόντα (**Ήπειρος, Θεσσαλία, Πελοπόννησος**).

Σε κάθε τύπο περιφέρειας πρέπει να προσδιορισθεί ο καλύτερος συνδυασμός κλάδων για ενίσχυση

Παραγωγική εξειδίκευση στην Στερεά Ελλάδα

	Industry	Rank in Europe	Specialisation	Employment
1	Manufacture of vegetable and animal oils and fats	1	12.35	882
2	Manufacture of tubes	1	10.76	1 427
3	Mining of non-ferrous metal ores, except uranium and thorium ores	2	29.86	1 437
4	Manufacture of cement, lime and plaster	3	15.33	1 511
5	Manufacture of articles of concrete, plaster and cement	3	3.76	2 012
6	Manufacture of grain mill products, starches and starch products	4	6.70	1 493
7	Manufacture of soap and detergents, cleaning and polishing preparations, perfumes and toilet preparations	5	4.62	1 352
8	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals	5	6.52	1 656
9	Adult and other education	6	2.86	4 379
10	Manufacture of other food products	8	2.08	5 171
11	Repair of personal and household goods	8	2.63	766
12	Fishing, fish farming and related service activities	9	11.14	2 019
13	Site preparation	10	3.33	2 190
14	Bars	10	2.79	6 312
15	Growing of crops; market gardening; horticulture	11	8.14	28 946
16	Restaurants	12	1.88	9 147
17	Sea and coastal water transport	12	6.25	1 457
18	Farming of animals	16	3.97	4 453
19	Manufacture of structural metal products	18	2.00	3 006
20	Manufacture of builders' carpentry and joinery	19	2.57	1 872

Ερωτήματα για συζήτηση

- Οι βασικοί οικονομικοί τομείς της περιφέρειας έχουν **κρίσιμη μάζα απασχόλησης**, προστιθέμενη αξίας και εξαγωγών?
- Παρουσιάζουν **ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** σε Ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο?
- Ποιες κορυφαίες επιχειρήσεις** βρίσκονται στην περιφέρειά σας? Ταιριάζουν με το πρότυπο περιφερειακής οικονομικής εξειδίκευσης?
- Ποιοι τομείς είναι περισσότερο ανοιχτοί στη διεθνοποίηση**?
- Ποιοι τομείς της οικονομίας στην περιφέρειά σας είναι οι **πλέον καθοδηγούμενοι από τη γνώση** (π.χ. ποιοι έχουν τα μεγαλύτερα μερίδια σε επενδύσεις Ε&Τ και/ ή προσωπικό στην Ε&Τ?

➤ **ΣΥΣΤΑΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ – ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ**

Τεχνολογική Εξειδίκευση στην Στερεά Ελλάδα

- Πολύ χαμηλό επίπεδο των περιφερειακών δραστηριοτήτων Ε & Α, **δεν προσδιορίζει** τομείς της επιστημονικής εξειδίκευσης.
- Το **Πανεπιστήμιο της Κεντρικής Ελλάδας** έχει πολύ χαμηλή επιστημονική παραγωγή με 43 δημοσιεύσεις 2006-2010 (0,1% του συνόλου των ελληνικών πανεπιστημίων) και πολύ λίγες αναφορές (96).
- Το **ΤΕΙ Χαλκίδας** είναι στην 9^η θέση μεταξύ των 16 ελληνικών ΤΕΙ τόσο από την άποψη των δημοσιεύσεων (98, 4,3% συνολικών δημοσιεύσεων ΤΕΙ) και αναφορών (188) 2006-2010. Κύρια πεδία οι φυσικές επιστήμες, επιστήμες μηχανικού, και τεχνολογία.

➤ **ΣΥΣΤΑΣΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ Ε&Α ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ και
ΑΛΛΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ερωτήματα για συζήτηση

- Είναι επαρκή τα κύρια ιδρύματα (πανεπιστήμια, κέντρα Έρευνας και Τεχνολογίας, κέντρα καινοτομίας και σχεδιασμού) που βρίσκονται στην περιφέρειά σας **για να καλύψουν τις ανάγκες** τεχνολογίας?
- **Πώς θα εξασφαλισθούν οι τοπικές ανάγκες για τεχνολογία και καινοτομία?** Μπορούν οι υφιστάμενοι οργανισμοί να αναλάβουν την υποστήριξη της τοπικής παραγωγής?
- Οι **εξειδικεύσεις τους** ανταποκρίνονται στην περιφερειακή οικονομική εξειδίκευση?
- Ποιες **αναδυόμενες νέες επιστημονικές** δυνατότητες (άλλες από τις προαναφερόμενες) μπορούμε να εντοπίσουμε στην περιφέρεια?
- Ποιες (μεγάλες) **σημαντικές ερευνητικές υποδομές** και κέντρα δημιουργικότητας είναι εγκατεστημένα στην περιφέρειά σας? Τι αντίκτυπο έχουν στη δημιουργία έξυπνης εξειδίκευσης στην περιφέρειά σας?

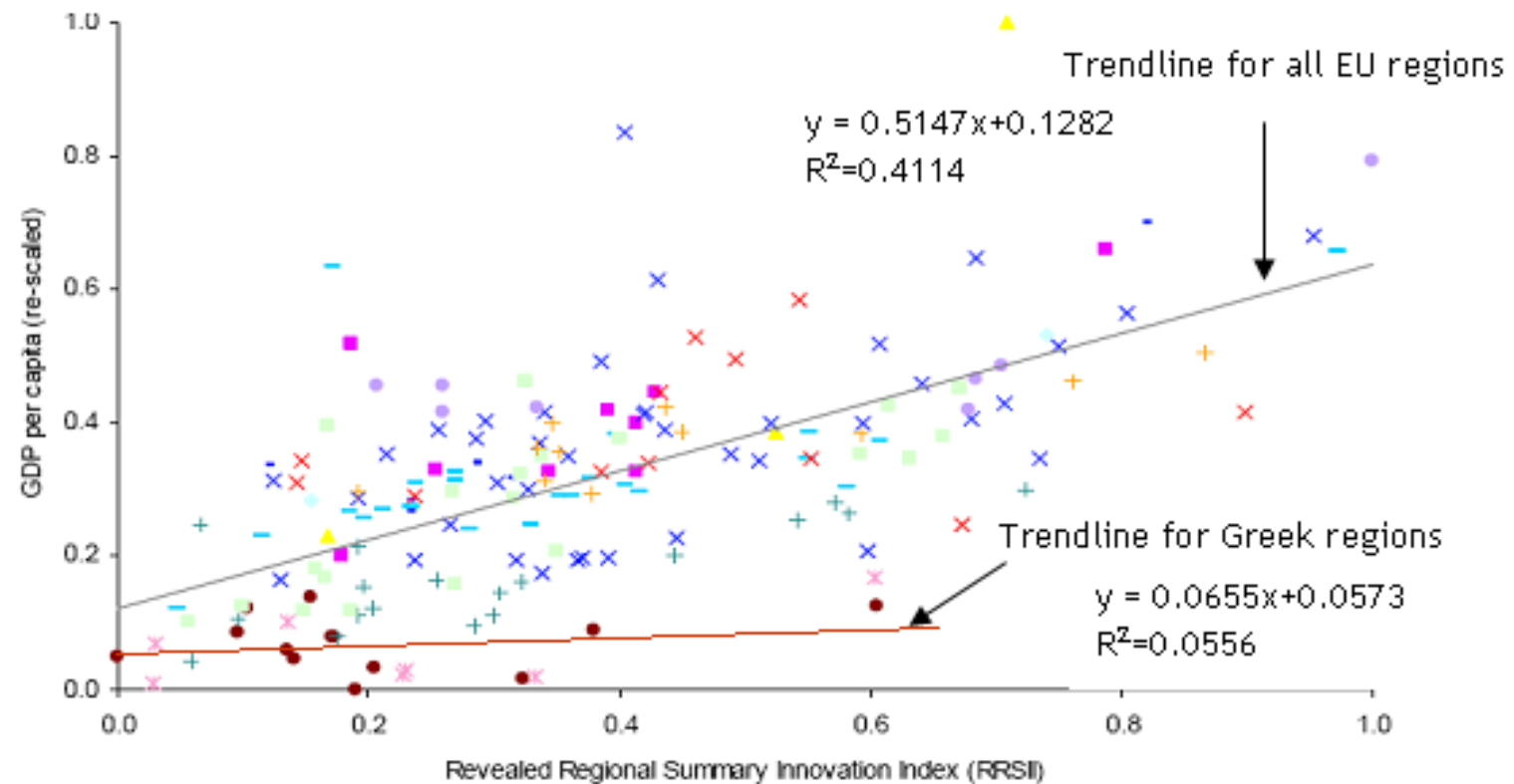
2.2. Πολιτική καινοτομίας

Κύρια πρόκληση: Καινοτομία στον ιδιωτικό τομέα

RRSII – 2006 EU: 0,90 – 0,01	Σύνθετος δείκτης καινοτομίας	Ανθρώπινο ι πόροι επιστήμης και τεχνολογίας	Διαβίου μάθηση	Μεταποίηση υψηλής τεχνολογίας	Υπηρεσίες υψηλής τεχνολογίας	Δημόσια Ε&Α	Ιδιωτική Ε&Α	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας
ΑΤΤΙΚΗ	0,46	111	19	51	79	95	27	13
KENTR. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,27	85	14	31	45	77	8	3
ΚΡΗΤΗ	0,26	69	18	9	40	148	3	2
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0,23	73	14	17	40	126	9	3
ΗΠΕΙΡΟΣ	0,19	80	28	10	39	130	2	2
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0,17	62	25	35	23	5	14	2
ΑΝΑΤΟΛ . ΜΑΚ - ΘΡΑΚΗ	0,13	62	14	13	28	65	9	7
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0,10	74	27	19	18	36	5	1
ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	0,10	67	13	15	22	3	3 / 5 ?	3
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0,07	74	-	15	33	11	1	3
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,04	61	-	10	90	32	1	0
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0,01	53	-	19	18	5	2	4
ΝΗΣΙΑ ΙΟΝΙΟΥ	-	82	-	3	18	18	0	-
Μέσος όρος ΕΕ	0,55	100	100	100	100	100	100	100

Προκλήσεις: ΑΕΠ από Καινοτομία

Figure 1: Correlation of Regional Summary Innovation Index and GDP/capita

Source : {EC, 2003 #24}

Πολιτική καινοτομίας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2000-2006

Στρατηγικές RIS, RITTS, RIS+	1
Regional Innovative Actions	1
Περιφ. Πόλοι Καινοτομίας	0
Άλλες συναφείς:	
GER D	1,15 %
ΕΠΙΧ ΕΙΡ.	3,15 %
ΚΕΝ. ΕΡΕΥ	0,58 %
ΑΕΙ	0,04 %

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ 2007 -2013

Άξονες Ε.Π.	Ευρώ	%
1.Προσβασιμότητα	102.226.000	19,47
2.Ψηφιακή σύγκλιση / Επιχειρηματικότητα	200.099.800	38,11
3.Βιώσιμη ανάπτυξη / Ποιότητα ζωής	212.362.000	40,45
4.Τεχνική βοήθεια	10.312.200	1,96

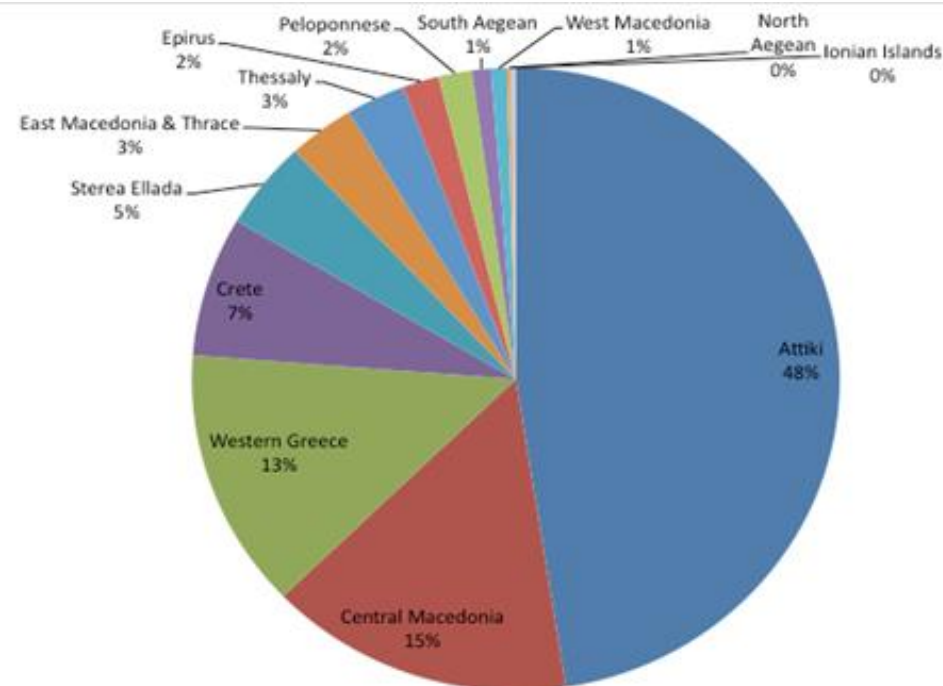
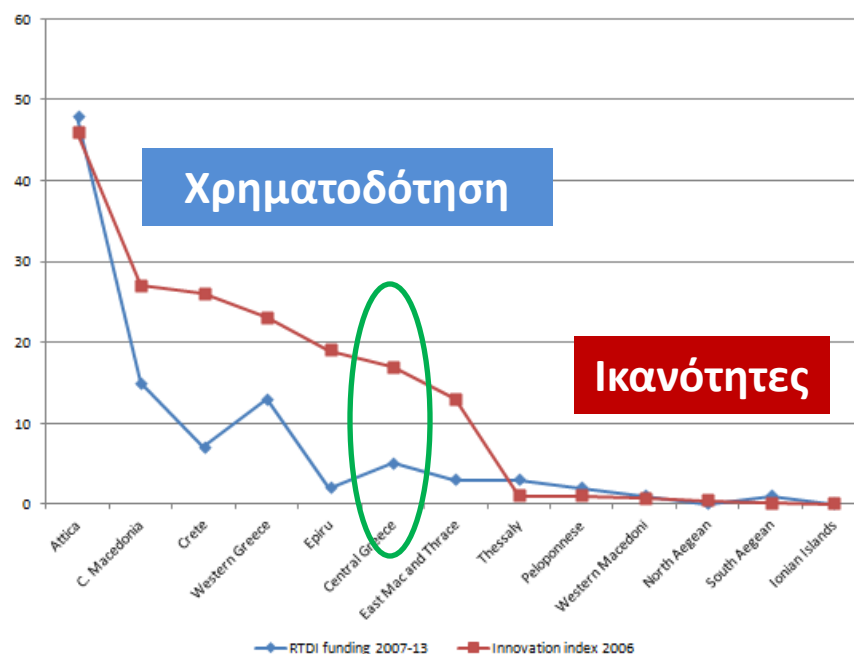
Τομεακές / τεχνολογικές προτεραιότητες 2014-2020

- 🌱 Προώθηση των επενδύσεων των επιχειρήσεων σε έρευνα και καινοτομία. Διασύνδεση και συνέργια μεταξύ των επιχειρήσεων, κέντρων ΕΤΑ και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- 🌱 Ενίσχυση των υποδομών για έρευνα και καινοτομία, προώθηση των κέντρων ικανοτήτων.
- 🌞 Ανάπτυξη των μεταπτυχιακών σπουδών, έρευνας, κατάρτισης, δικτύωσης και συνεργασιών μεταξύ των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων.
- 🌞 Ανάπτυξη των διασυνδέσεων και των συνεργιών με το Horizon 2020.

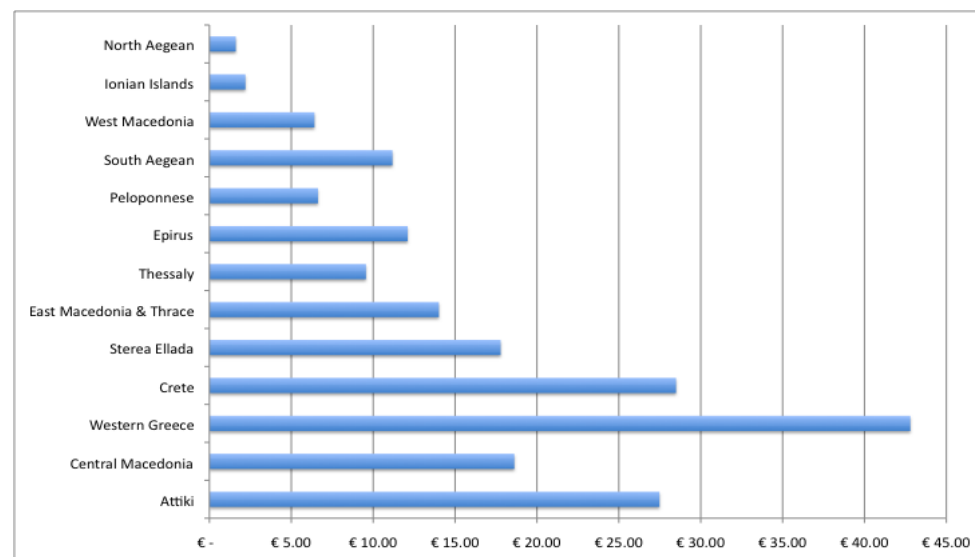
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ 2007-13

	Euro	% Axis 2
Άξονας 2 - Προσκλήσεις	170,492,700	85
Άξονας 2 – Εντάξεις	130,886,183	65
Άξονας 2 – Δαπάνες	60,240,617	30

Πολιτική καινοτομίας 2007-2013

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (μόνο ΓΓΕΤ)	Euro	%
Επιχειρήσεις	9.388.903	87,05
Οργανισμοί έρευνας	1.397.119	12,95
% του άξονα 2 του ΕΠ	10.786.022	5,39

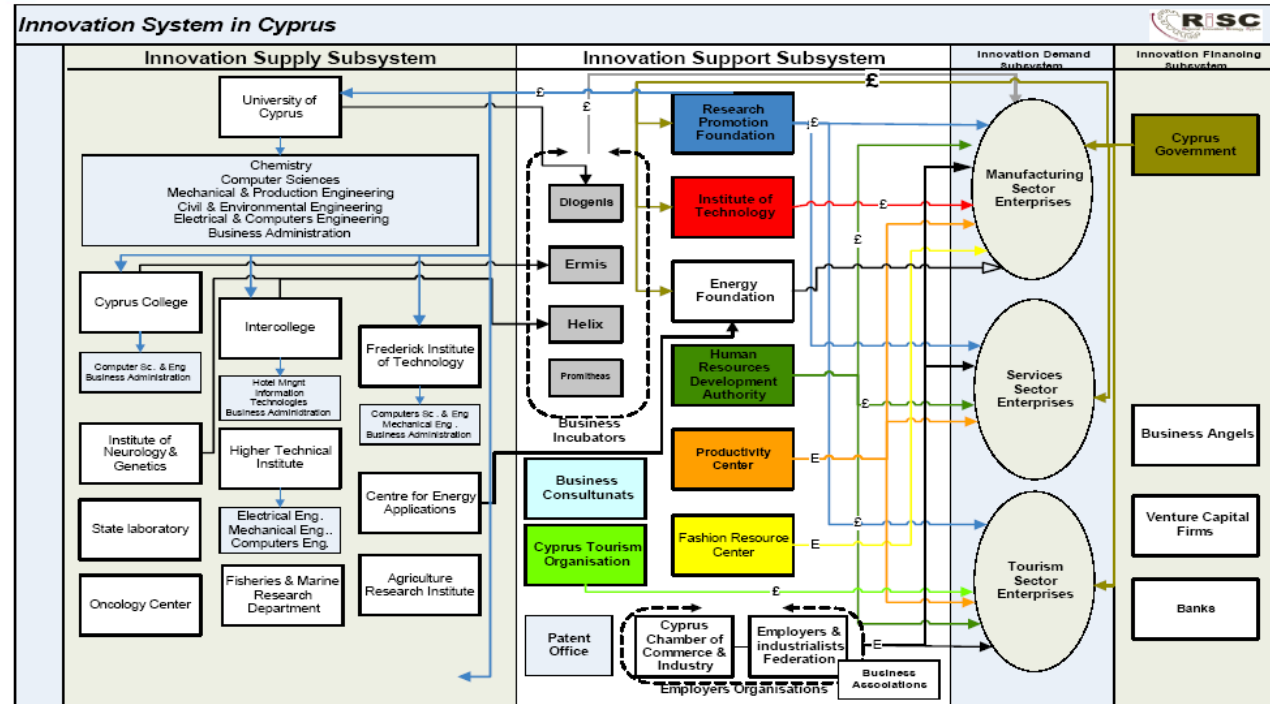
Πολιτική καινοτομίας: Συστάσεις (1)

- Πρέπει να **προσαρμοσθεί στην οικονομία** της Περιφέρειας: (1) το σύμπλεγμα μεταποίησης στη Βοιωτία, (2) τις νησιωτικές οικονομίες στην Εύβοια και τη Σκύρο, (3) τη γεωργία, την κτηνοτροφία και δασοκομία στη Φθιώτιδα και την Ευρυτανία.
- Πρέπει να δημιουργήσει ευκαιρίες για **διαφοροποίηση προϊόντων** στους τομείς της μεταποίησης, των τοπικών γεωργικών προϊόντων, καθώς και την αξιοποίηση των φυσικών πόρων (βωξίτη, ιαματικές πηγές, ορεινές περιοχές).
- **ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ:** Εισροές τεχνολογίας για αυτούς τους τομείς θα πρέπει να προσφέρεται σε συνεργασία με ειδικευμένους παρόχους υπηρεσιών που βρίσκονται στην Αττική και σε άλλες περιφέρειες.
- Η περιφέρεια πρέπει να αποφύγει τη δημιουργία **μη βιώσιμων κέντρων** τεχνολογίας.

(2): Επικέντρωση σε οικοσυστήματα καινοτομίας

Οικοσυστήματα καινοτομίας είναι δίκτυα

- Ε & Α / δημιουργικότητα
- Παραγωγικής ικανότητα
- Χρηματοδότησης
- Εξαγωγικών αγορών

Παραδείγματα των οικοσυστημάτων:

● Clusters, κέντρα τεχνολογίας, συνοικίες τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, ανταγωνιστικών πόλων, κέντρα ικανοτήτων, πλατφόρμες ανάπτυξης νέων προϊόντων, ανοικτές πλατφόρμες καινοτομίας, έξυπνες συνοικίες της πόλης, Living Labs, επιχειρηματικές αλυσίδες αξίας.

Στόχοι σχετικά με οικοσυστήματα καινοτομίας: καινοτομία για όλους

- Εντοπισμός και χαρτογράφηση των οικοσυστημάτων
- Ανοικτή καινοτομία από χρήστες / εφοδιαστικές αλυσίδες / πελάτες
- Εισαγωγή τεχνογνωσίας και
- Εισαγωγή ικανοτήτων πρόσβασης σε διεθνείς αγορές

Συστάσεις(3): Πολιτική για πλατφόρμες καινοτομίας

- **Δράσεις στήριξης της καινοτομίας θα πρέπει να λάβουν τη μορφή «πλατφόρμας καινοτομίας».** Πλατφόρμες είναι πλαίσια πολλών ειδών (νομικές, οργανωτικές, πόρων, υποδομών, ψηφιακές, χρηματοδότησης, κ.α.) που επιτρέπουν σε μεγάλο αριθμό φορέων να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες καινοτομίας. π.χ. **ΕΞΑΓΩΓΕΣ ή ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.** Υποστήριξη σε **όλο τον κύκλο της καινοτομίας**, χρηματοδότηση, τεχνολογίες, παραγωγή, προώθηση προϊόντων στην αγορά.
- **Οι πλατφόρμες θα πρέπει να επιλέγονται** σε σχέση με (1) επιχειρηματικά μοντέλα για τη βιωσιμότητα σε βάθος χρόνου, (2) τη δημιουργία ικανοτήτων και τεχνογνωσίας στην περιοχή, (3) την προσφορά ολοκληρωμένων λύσεων για τεχνολογία-παραγωγή-αγορά-χρηματοδότησης (4) μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, (5) συμμετοχή μεγάλου αριθμού δικαιούχων, και (6) συμβολή στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Περιφέρειας.
- **Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα** μπορεί να είναι το βασικό μέσο εφαρμογής των πλατφορμών. Στις συμπράξεις, ο δημόσιος τομέας καθορίζει τους όρους συνεργασίας και παρέχει τη χρηματοδότηση, ενώ ο ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει τη διαχείριση και εξασφαλίζει μακροχρόνια λειτουργία της πρωτοβουλίας.

2.3. Πολιτική clusters

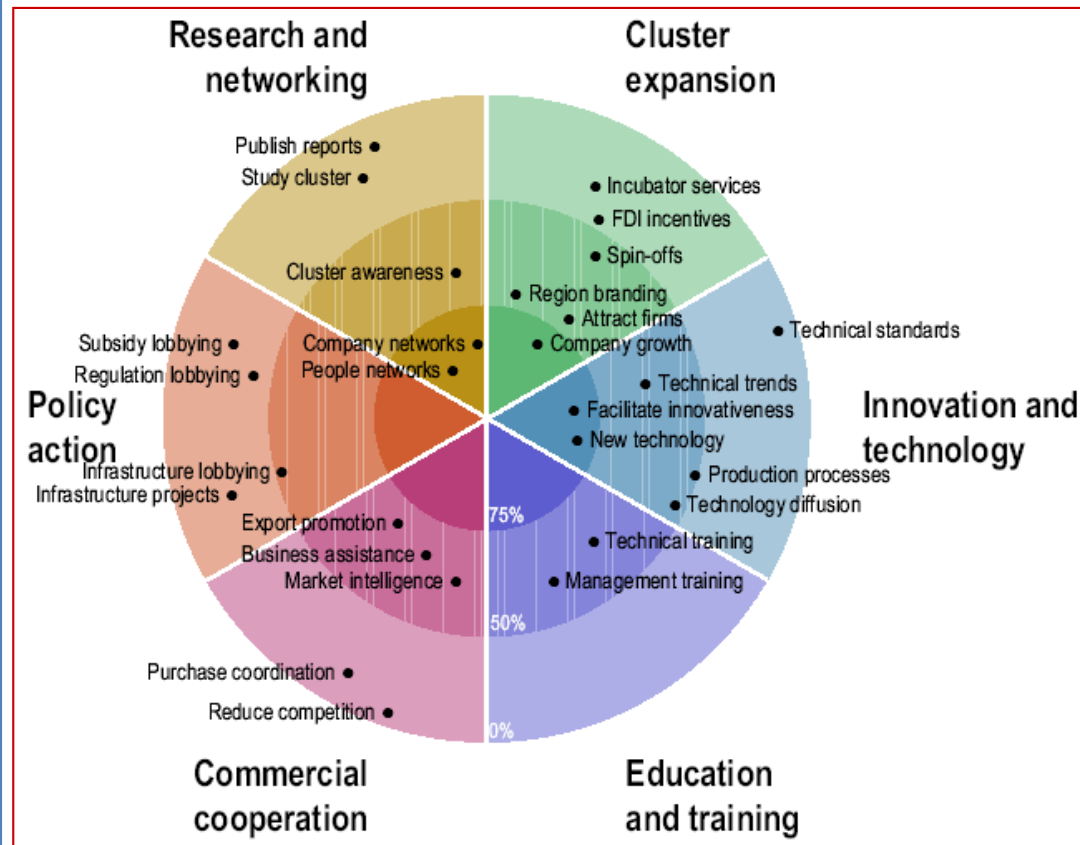
Clusters: Ορισμοί

- Ο Porter (1998) ορίζει το cluster ως «γεωγραφικές συγκεντρώσεις διασυνδεδεμένων ανεξάρτητων επιχειρήσεων και οργανισμών, σε συγκεκριμένο τομέα, που συνδέονται με κοινά και συμπληρωματικότητες, όπου επαρκείς πόροι και ικανότητες έχουν φτάσει σε ένα κρίσιμο όριο, που του δίνει μια θέση κλειδί σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό κλάδο ή δραστηριότητα, με αποφασιστικό και βιώσιμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους τόπους, ή ακόμα και μια παγκόσμια κυριαρχία σε αυτόν τον τομέα »
- Ο Rosenfeld (2002) προτείνει ότι ένα cluster είναι «μια γεωγραφικά οριοθετημένη συγκέντρωση ομοίων ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, με ενεργά κανάλια ανταλλαγών, επικοινωνίας και διαλόγου, που μοιράζεται εξειδικευμένες υποδομές, αγορές εργασίας και υπηρεσίες, και οι οποίες αντιμετωπίζουν κοινές ευκαιρίες και απειλές».
- Σύμφωνα με τον Schwartz (2004) είναι ένα σύμπλεγμα, «μια περιφερειακή συγκέντρωση βιομηχανιών ή επιχειρήσεων που αποκτούν πλεονεκτήματα μέσω και λόγω της συγκέντρωσης».

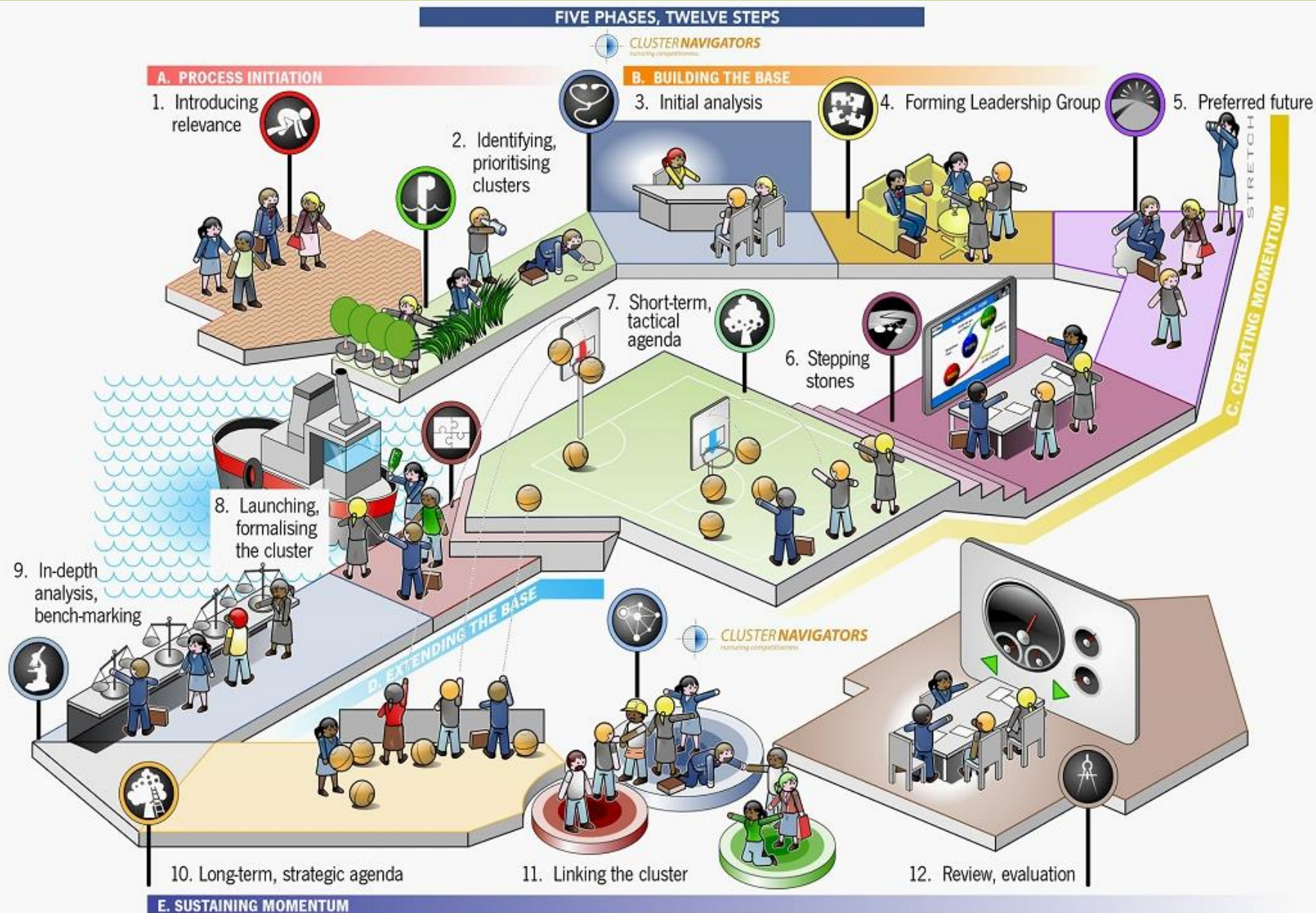
Clusters: προστιθέμενη αξία

Τα clusters μπορούν να προσφέρουν σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων

- Έρευνα και διασυνδέσεις με φορείς έρευνας,
- **Τεχνολογική στήριξη** και καινοτομία,
- Εκπαίδευση,
- Εμπορική συνεργασία και προώθηση προϊόντων,
- Επέκταση **σε αγορές εξωτερικού**
- Να ζητήσουν **στοχευμένες πολιτικές**

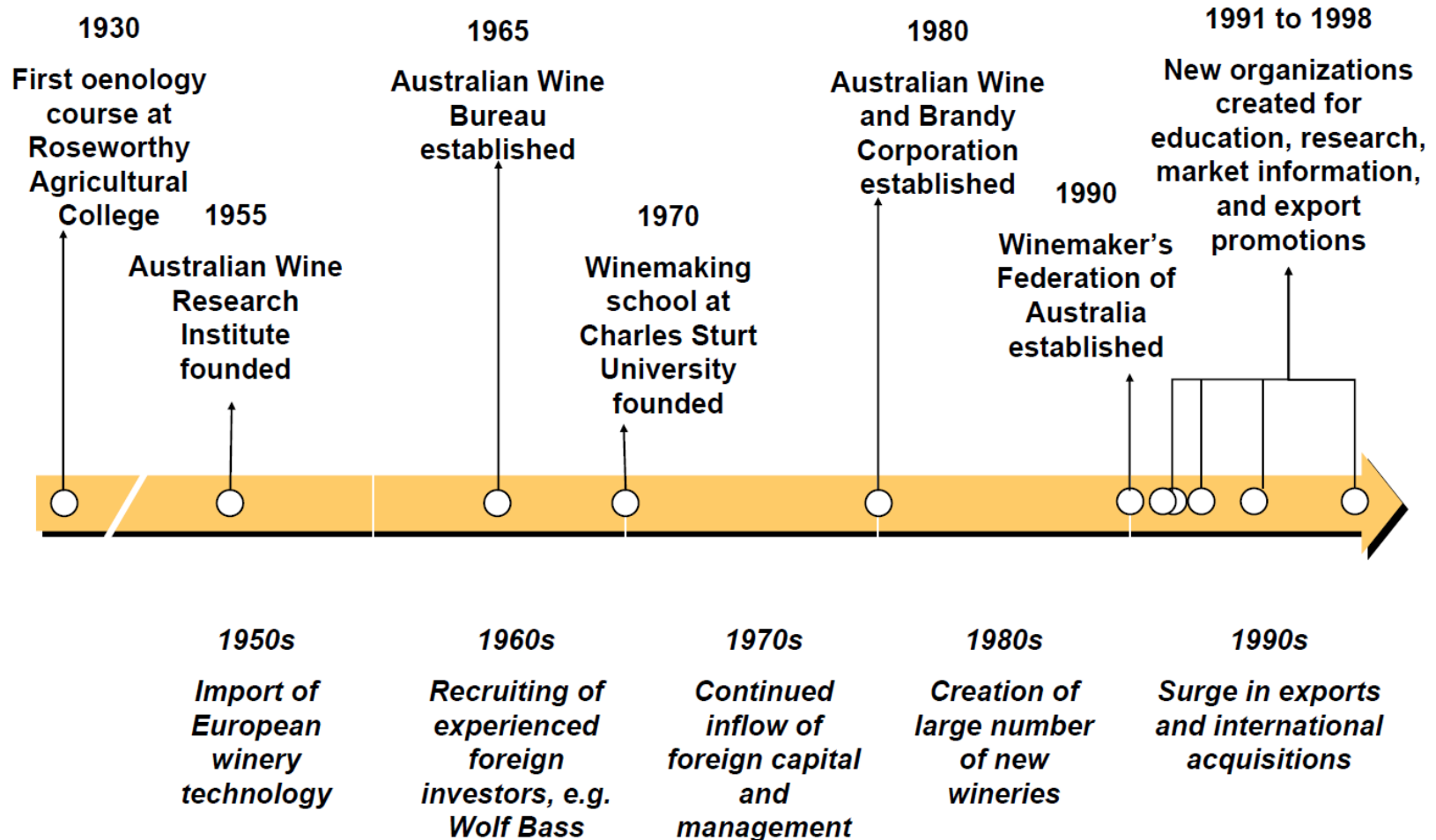
Clusters: Φάσεις και βήματα ανάπτυξης

Clusters: μια διαδρομή τεχνολογικής ανάπτυξης

thumbnail

The Australian Wine Cluster Milestones

Source: Michael E. Porter and Örjan Sölvell, The Australian Wine Cluster – Supplement, Harvard Business School Case Study, 2002

European Cluster Policy 01-22-08 CK

12

Copyright 2008 © Michael E. Porter

Clustering στην Στερεά Ελλάδα

Με βάση ποσοτικά στοιχεία του European Cluster Observatory, που αφορούν στο μέγεθος, εξειδίκευση και επικέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων, στη Στερεά Ελλάδα υπάρχουν clusters:

- 🌿 στα γεωργικά προϊόντα, τη γεωργία και κτηνοτροφία (2**) και
- 🌿 στα επεξεργασμένα τρόφιμα, maritime, κατασκευές (1*)
- 🌿 Ενδυνάμει / οργανικά cluster τομέων πίνακα περιφερειακής εξειδίκευσης (βλ. slide 15)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

- Να εξετασθούν τα κίνητρα για την ανάπτυξη clusters μέσω διαπεριφερειακών συνεργασιών.
- Να διερευνηθούν ευκαιρίες καινοτομίας στη διασύνδεση μεταξύ διαφορετικών τομέων / κλάδων (π.χ. ΤΠΕ και της γεωργίας).
- Να στηριχθεί η ανάπτυξη φυτωρίων νέων ιδεών, κέντρων καινοτομίας, εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων που προσφέρουν επιχειρηματικές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

2.4. Πολιτική ΤΠΕ, ψηφιακών δικτύων, e-υπηρεσιών

ΤΠΕ στην Στερεά Ελλάδα

- Η ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ είναι αναιμική, λόγω των χαμηλών εισοδημάτων, έλλειψης "ψηφιακών" δεξιοτήτων. Χρήση υπολογιστή και Διαδικτύου (36,5%) μεταξύ των χαμηλότερων στην Ελλάδα και πολύ κάτω του μ.ο. της ΕΕ.
- Έχουν υλοποιηθεί έργα ΜΑΝ, δημοτικών ασύρματων hot-spots, και εφαρμογές για ανάπτυξη περιεχομένου για άτομα με ειδικές ανάγκες, ψηφιοποίηση των πολιτιστικών αρχείων, διαχείριση φυσικών καταστροφών, δικτύωση ΑΕΙ, και με το ΕΔΕΤ.
- Λίγες επιχειρήσεις ΤΠΕ στην περιοχή, με έμφαση στην ολοκλήρωση του συστήματος, συντήρηση και υποστήριξη λογισμικού για τις κρατικές υπηρεσίες καθώς και για τις άλλες τοπικές επιχειρήσεις.
- Η περιοχή υποφέρει από σημαντική διαρροή των ταλαντούχων επαγγελματιών ΤΠΕ, καθώς οι σχετικές θέσεις εργασίας είναι περιορισμένες.

Συστάσεις: ΤΠΕ κατά κλάδο

Σημαντικές δυνατότητες για βελτίωση των επιχειρήσεων μέσω χρήσης ΤΠΕ και νέων δυνατοτήτων που προσφέρει το cloud, ανοικτά δεδομένα, εξελίξεις στις τεχνολογίες διαδικτύου.

● **Πρωτογενή τομέας:** Σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης για έλεγχο της ποιότητας, διοίκηση, παρακολούθηση, εμπορία, σήμανση, ιχνηλάτηση, συστήματα πιστοποίησης.

● **Μεταποίηση.** Μπορεί να υποστηριχθεί από ΤΠΕ με εφαρμογή αυτοματισμών, ελέγχου και παρακολούθησης, μείωση κόστους με ηλεκτρονικές προμήθειες, αυτοματισμούς διασφάλισης της ποιότητας. Νέας γενιάς ERP και CRM εργαλεία, σύγχρονες πλατφόρμες e-commerce και δημόσιων προμηθειών. Αξιοποίηση social media για σχεδιασμό, προώθηση προϊόντων, ανακάλυψη νέων αγορών.

● **Τουρισμός και πολιτισμός:** προβολή τουριστικών προορισμών με νέα ψηφιακά μέσα, ελαχιστοποίηση του κόστους διαχείρισης και δαπάνης διαφήμισης, πολλές ομάδες στόχου για επέκταση της τουριστικής περιόδου.

● **Μεταφορές:** Σύγχρονες έξυπνες προσεγγίσεις μεταφοράς για να ελαχιστοποιηθεί το κόστος του ταξιδιού, η μείωση της κατανάλωσης των ορυκτών καυσίμων,.

● **E-government :** Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και apps, συμβολή στην αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

Συστάσεις: Ευρυζωνικά δίκτυα

Ευρυζωνικά Δίκτυα - Υπηρεσίες

● Χρειάζεται **καταγραφή** και ενημέρωση για την πρόοδο υλοποίησης, τη λειτουργία μητροπολιτικών δικτύων και άλλων υποδομών ευρυζωνικότητας που χρηματοδοτήθηκαν μέχρι σήμερα.

● Εκτίμηση **του κόστους – οφέλους** από την ανάπτυξη τοπικών ευρυζωνικών δικτύων, καθώς ευρυζωνικότητα προσφέρουν ιδιώτες πάροχοι. Ευρυζωνικά “FttH-ready” σε βιομηχανικές ζώνες.

● Χρειάζεται **συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε δραστηριότητες** ΤΠΕ ώστε να βελτιωθεί (1) η κοινοτική χρηματοδότηση μέσω μόχλευση και (2) η βιωσιμότητα των προϊόντων και υπηρεσιών.

● Πρέπει να επανα-αξιολογηθούν τα επιχειρηματικά **μοντέλα λειτουργίας** και βιωσιμότητας των ευρυζωνικών έργων και υπηρεσιών μετά την περίοδο ενίσχυσης.

Ερωτήματα για συζήτηση

- Ποιες είναι **οι βασικότερες επενδύσεις** σε ΤΠΕ και στην ψηφιακή οικονομία που έχουν πραγματοποιηθεί στην περιφέρειά σας?
- Ποια είναι τα βασικότερα εργαλεία και οι **κυριότερες λύσεις ΤΠΕ** που έχουν εφαρμοστεί σε:
 - ❖ Γεωργία και καλλιέργειες
 - ❖ Μεταποίηση
 - ❖ Μεταφορές
 - ❖ Ενέργεια και Περιβάλλον
 - ❖ Τουρισμός και Πολιτισμός
 - ❖ Πόλεις
- Υπάρχει ανάπτυξη στην περιφέρειά σας **ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητας και υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους** (cloud-based services)?
- 4. Ποιες είναι οι **προτεραιότητες** για τα ψηφιακά δίκτυα, τις εφαρμογές και τις **ηλεκτρονικές υπηρεσίες** στην περιφέρειά σας?

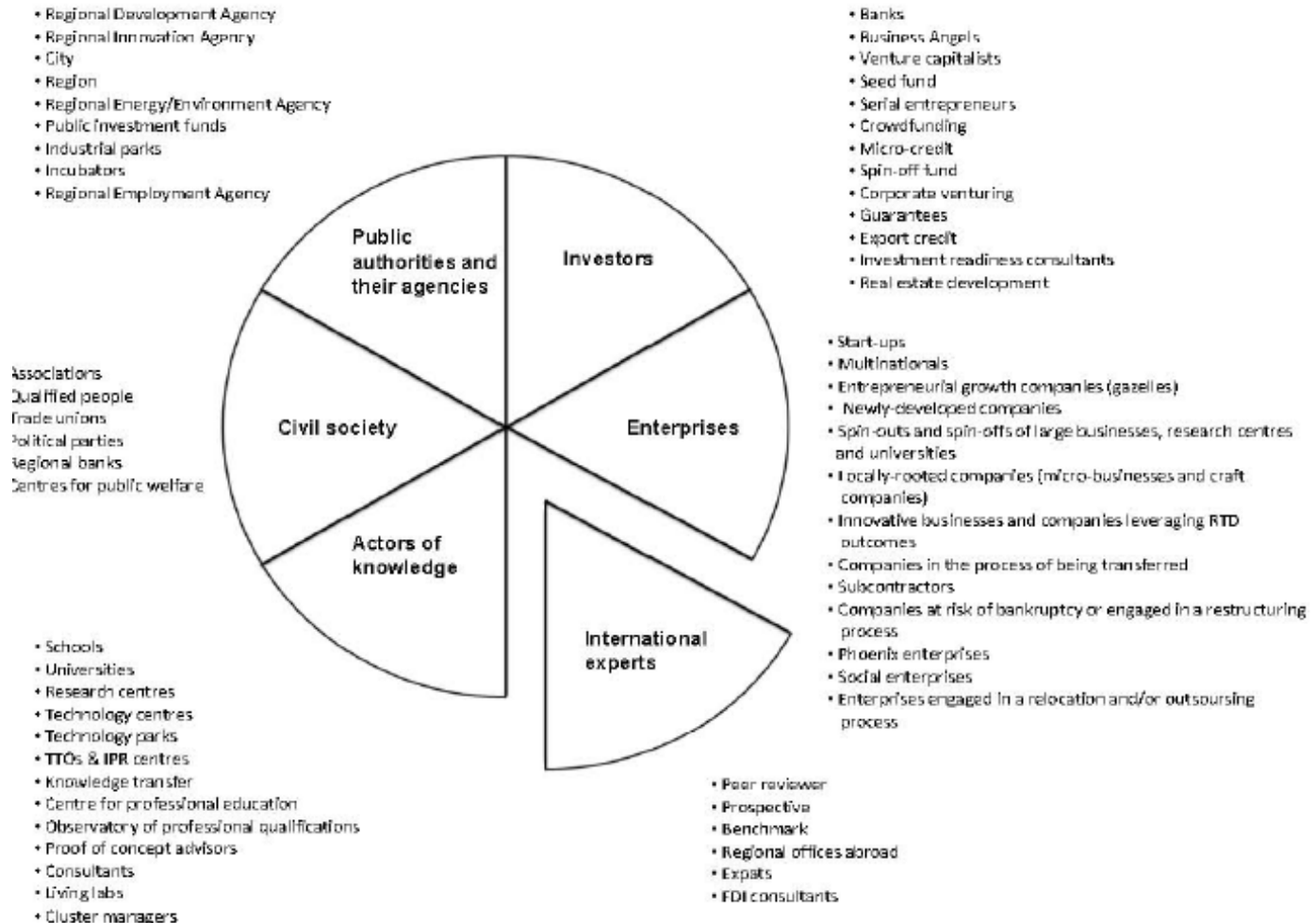
2.5. Διακυβέρνηση στρατηγικής RIS3

Διακυβέρνηση: Εκ των κάτω

Ξεκινώντας ένα RIS3 είναι απαραίτητο να καθοριστεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων και διοίκησής του.

Η πλευρά της ζήτησης - καινοτομία από χρήστες και καταναλωτές - πρέπει να εκπροσωπείται, όπως αυτή της προσφοράς.

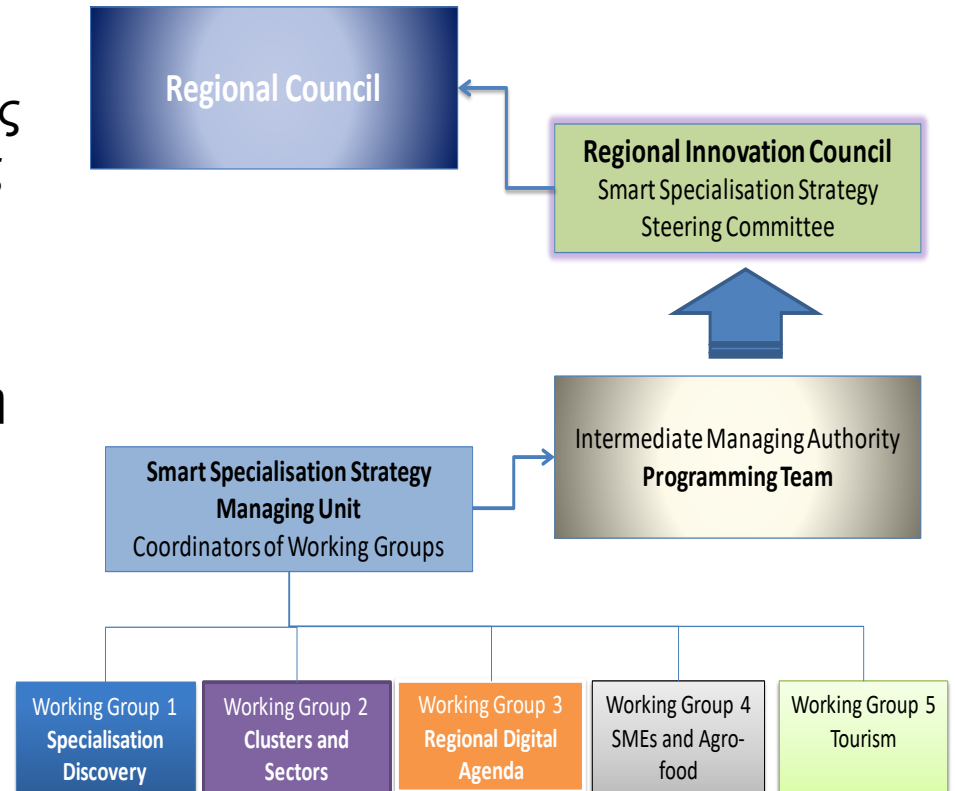
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΓΝΩΣΕΩΝ

Διακυβέρνηση RIS3: Περιφερειακή / εκ των κάτω

Διοίκηση τριών επιπέδων

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο (ΠΣ) ως θεσμό απόφασης / επικύρωσης της στρατηγικής.
 2. Την **Περιφερειακή Επιτροπή Καινοτομίας** με τη συμμετοχή των φορέων (4απλή έλικά) για εισήγηση της στρατηγικής στο ΠΣ.
 3. Θεματικές ομάδες εργασίας για βασικά θέματα της έξυπνης εξειδίκευσης και συντονισμό από την ΕΔΑ
- Καθώς η Εξ.Εξειδ. αφορά στον εκσυγχρονισμό και διαφοροποίηση των παραγωγικών κλάδων της Περιφέρειας, **ηγετικό ρόλο στον καθορισμό των προτεραιοτήτων πρέπει να έχουν οι επιχειρηματίες και ο ιδιωτικός τομέας.**

🌱 Ανεξάρτητα από ποιός συμμετέχει στο RIS3, η διαδικασία πρέπει να βασίζεται σε διάλογο και στη συμφωνία των εταίρων.

Επιτροπή Καινοτομίας: Διαφανή κριτήρια επιλογής

Επιδόσεις

Επιλογή επιχειρήσεων

- 🌿 Μεγάλος κύκλος εργασιών
- 🌿 Υψηλός ρυθμός ανάπτυξης
- 🌿 Μεγάλες εξαγωγές
- 🌿 Συμμετοχή σε έργα E&A FP
- 🌿 Πετυχημένα start-ups

Εργαστήρια E&A

- ⚙️ Προσανατολισμός στη βιομηχανική έρευνα
- ⚙️ Συμβόλαια με επιχειρήσεις
- ⚙️ Μεγάλη δραστηριότητα σε FP
- ⚙️ Διαχείριση ερευνητικών υποδομών και test-beds

Θεσμικά

Δημόσια διοίκηση

- ⚙️ Περιφερειακές αναπτυξιακές εταιρείες
- ⚙️ Εκπροσώπηση των γεωγραφικών ενοτήτων
- ⚙️ Ικανότητα διαχείρισης έργων

ΜΚΟ

- Ανοικτές πρωτοβουλίες / open coffee
- Δίκτυα παραγωγών
- Μη κερδοσκοπικές πρωτοβουλίες γνώσης
- Πρωτοβουλίες open source

Βασικές ερωτήσεις

- Πώς να συντονιστούν η εθνική και περιφερειακή λήψη αποφάσεων; Ποια διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων?
- Πώς να επιτευχθεί μια γρήγορη χαρτογράφηση του περιφερειακού οικοσυστήματος πρόσβασης στη γνώση?
- Πώς να συσταθεί η συνολική δομή διακυβέρνησης της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)?
- Με ποια κριτήρια θα γίνει η επιλογή των μελών για τις διαφορετικές βαθμίδες της στρατηγικής RIS3?
- Πώς να επιτευχθεί ο ηγετικός ρόλος του ιδιωτικού τομέα?
- Πώς να αξιοποιηθεί η εμπειρία / συνέχεια με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες για "εκ των κάτω" καινοτομία (RIS - RPIA)?

Ευχαριστούμε
για το
ενδιαφέρον σας